

بنياتی تیکستی هوزانی ژ روانگا نه رکبولوژی شه ، فه کولینه که د هوزانا (قف للفتیش) یا هوزانشان (مؤید گیب) دا

پ. ی. د. نوزت احمد عیمان^١

د. عبدالقادر نوری عبدالکریم^٢

بنية النص الشعري من منظور الاركيولوجيا

دراسة في قصيدة (قف للفتيش)

يقصد بالاركيولوجيا حسب راي ميشال فيكو ، البحث المععمق في متون الوقائع او الوثائق التاريخية التي صورت لنا غربة الذات الانسانية مع الطابع الاكراهي لهذه الجماعة و التي تجعله في خصام لا ينقطع مع ذاته ، هذا الفهم ادى بالانسان الى قراءة مختلفة للنص الشعري سواء باستخدام ادوات البحث المعاصرة أو باستحضار المرونة في الذهن بغرض فهم الابعاد المفتوحة للنص الشعري ، والرجوع الى هذا المفهوم يؤدي الى قراءة اخرى للنص الشعري بالاعتماد على البحث في اعماق النص و تفكيك العناصر المكونة له بغرض الابتعاد عن التقليد في تحليل النص الشعري ، لذلك كان هذا البحث عن الاركيولوجيا في قصيدة (قف للفتيش) للشاعر (مؤيد طيب) التي ضمنها في احدى دواوينه الشعرية لغرض استخلاص البنية التاريخية و الثقافية المكونة له.

كلمات مفتاحية : اركيولوجيا ، النص الشعري ، مؤيد طيب، ميشال فيكو ، بنية الشعر

کورتی :

نه رکبولوژیا ، ل گورهی تیورا میشال فیگو ، لیگه ریانہ کا کوویرہ د تیکستی روویدان یان به لگه نامین میژووی دا ، نهوین کو ناموییا خوهی یا مروقی به رامبه سروشتی که برگرنتی به رامبه گر ویا تییدا دژیت وینه دکهت - بقی چهندی هه ر دگه ل خوژی هه قرك دبیت ، نه ق تیکه هشتنه مروقی به ر هه ف هندی دبهت کو دووباره خواندنه کا جیواز بووی تیکستی ببهت چ ب نامیر و ته کنیکین سه رده مانه یان ژ ی هزرا خو بکهت پیقه ر بوقی هه لسه نگاندنی ب مه رما گه شتنی ب ره ه ندین فه کریین تیکستی ، فه گه ریان بوقی تیگه هی وی ریکی ددهت کو دووباره تیکستی هوزانی بهیته خواندن ، نه وژی ب ریکا لیگه ریان ل کوویراتین تیکستی و ژیکه کرنا پارچین پیکهینه رین داهینانا وی ب مه رما خو دویر کرنی ژ تیگه هشتین چا فلیکرنی دشروه کرنا تیکستی هوزانی دا ، ژ به ر هندی نه ق فه کولینه دبیته لیگه ریانہ ک دنه رکبولوژیا هوزانا (قف للفتیش) یا هوزانشان (مؤید گیب) دا کو هوزانه که ژ دیوانا (پلنگ دهما برسی دین ... مروق دهما تیر دین ...)

په یقین کلیل : نه رکبولوژیا ، تیکستی هوزانی ، مؤید گیب ، میشال فیگو . بنياتی هوزانی

^١ - زانکویا زاخو . فه کولتیا زانستین مروظایقتی . تشکا زمانی کوردی

^٢ - زانکویا زاخو . کولیدا ثه ر و رده بنيات . تشکا زمانی کوردی

١- پیشه کی :

بنیاتی تیكستی نه ده بی ژدروستبوونا خو رواتیا بخوفه گرتنا دهوروبه ران ب مافی خودزانیته ، نه ف هه مبیژکرنه ژي بو وی چه ندی دزقریت کول ده می نفاکرنا وی تیكستی نه ده بی په نا بوهرز و تیگه هشتین پیشین و سهردهم دهیته برن ب نارما نجا نفاکرنا بنیاته کی پیکه گریدای و رهه ندین وی موکم بن ، دفی بیافی دا نه رکیولوژی میشال فیگوی رادبیتن ب لیگه ریان و فه دیتنا وان ره گه زین وی تیكستی پیک دهینن ، به لی نه بتنی نه و ره گه زو ده لاله تیین ب سهر رووی تیكستی دکه فن ، به لکو بنافه چوونا نهی و کوویراتی تیكستی و خواندن و فه دیتنا ریژین دناقه را ریژاندا .

بشی چه ندی نه رکیولوژیا دبیته دووباره پرتپرتکرنا - هه لوه شاندا - وی تیكستی تمامبوونا خو وه رگرتی و لیگه ریان ل رهه ندین فه شارتی بین هه بوونا وی پیک دینن ، ناکو فه دیتنا وان رهه ندین روشه نبیری و زانیاریان و شینوارین جودا جودا بین دناقه بنیاتی تیكستی هوزانی دا دهینه دیتن ب مهره ما زانینا وی لیقه گه ری تیكست سهر هاتی نفاکرنا و هه بوونا خوب وان ژیده ران دروست کری .

١-١- میتودا فه کولینی :

سروشتی بابته دکه فیته ل ژیر فه کولینا نه رکیولوژی و نه و رهه ندین بخوفه دگرت دبنه ریبار و میتودا فه کولینی ، ناکو نه فه کولینه ژبه رکو لیگه ریانه ل وان لایه نین فه شارتی و فه دیتنا وان لیقه گه ری روشه نبیری و هه مه جور بین تیكستی بژاره سهر نفاقادیته ، میتودا فه کولینی و ژبو مهره ما گه هشتنی ب رهه ندین فه کولینی ، فه کولهری په نا بریه بهر میتودا (سالوخدان و شروفه کرنی) ، واته د لایه نی تیوری دا لایه نی سالوخدانی هاتی به رجسته کرن و د رهه ندی پراکتیکی دا فه کولهر ب شروفه کرنی نمونین پیدشی دیارکینه .

١-٢- پیکه اتا فه کولینی :

دفی فه کولینی دا توپوگرافیا بابته سهر دوو بیافین گرنگ هاتینه دابه شکرنا :

- یی نیکی ، لایه نی تیوری یی بابته کوه کولین سهر تیگه هه و په یدابوون و کارابوونا تیگه هی نه رکیولوژیا هاتی به کرن زیده باری په یوه ندیا وی لگه ل بنیاتی تیكستی نه ده بی و چه وانیا گونجاندا وی .

- یی دووی ، پراکتیکرنه سهر تیكسته کی هوزانی و ب ریکا فی تیگه هی (نه رکیولوژیا) شروفه کرنا کاتیر و ته سه لی سهر دهیته کرن و دبیته ریک بو فه دیتنا وان لایه نین روشه نبیری و پیزانینا بین تیكستی بخوفه گرتین .

١-٣- نارما نجا فه کولینی :

نارما نجا فی قه کولینی، نامراز و ناماژین ریپازا فی قه کولینی یه یی کو رادبیتن ب لیك نیژیکرنا بنیاتی تیگستی هوزانی و خواندنا هزری یا کوویر و قه دیتنا ته خین تیگستی هوزانی یین لسهر نیک که فتین، کو دبیزنی ریپازا نه رکیولوژی زیده باری هندی دیارکرنا وی رولی نه قه ریپازه دگیریت دبواری قه دیتنا وان نهینین تیگست دکوویراتییا خودا قه دشیریت یین کو بووینه نه گهری په یدابوونا وی .

١-٤- گرنگیا قه کولینی :

گرنگی فی قه کولینی ژوی چه ندی دهیت کو بزاقه که ژبو شروقه کرنا تیگستی هوزانا کوردی ب نموونی هوزانه کا (مؤید گیب) ل دویف ریپازا نه رکیولوژی کو دبیتنه ریکه ک بو قه دیتنا هزرا کوویر یا تیگستی و بیگشه گریداننا وی لگه ل ده لاله تا دیار یا تیگستی هوزانی، نانکو دیارکرنا هزری نقیسه ری ب شیوه کی نه راسته و خو ب ریکا تیگستی نارسته کرین و نه رکیولوژیا نه رکی قه دیتنا وان ب ستویی خوقه دگرت .

٢- تیگه هی نارکیولوژیایی :

ب پیداپوون لسهر فی زارافی وهسا دیار دبیت کو په یفا نه رکیولوژیا گرنگیه کا مه زن هه بوو د چه سپاندنا ژماره کا زاراقین گرنگی یی میشال فیگوی بکار نانین کو وهکو ناماژه بو ریپازا خو بکار ئینانین، نهو نافونیشانیین لدهف وی په یدا بووین پیکهاتی بوون ژ (نه رکیولوژیا بوچوونین پزشکی) و (نه رکیولوژیا زانستین مروقیه تی) و (نه رکیولوژیا زانینی) ٢، په یفا نه رکیولوژیا (شینوارناسی) دبنیاتی خودا ژ په یفا یونانی (نه رکا یوس) واته (arche)، (arkhaios) ب واتا که فن هاتییه وهگرتن و واتا وی " قه کولین ل شینوارین که فن پیدقی ب هه لکولینی یه ب مه رما ده ریخستنا شینوارین که فن ژ بن عهردی و رابوون ب دووباره لیکدانا شارستانیین که فن " ٢ کو هه بوون و رولی وان دبیاقین ژیکجودا دا نیشانی مه ددهن و نهو کارتیکن و تیگه لبوونا دناقبه را واندا دروست بووی.

روونکرنا ده لاله تین فی تیگه هی (میشال فیگوی) زارافی نه رکیولوژیا ب "ده لاله ته کا میتافوری بکار ئینایه و مه رما وی هه لکولینا کوویراتیانه ژبو قه دیتنا روویدانین نه په نی د بواره کی دیارکریدا، ژبو نافا کرنا راستیه کی " ٤، هه نه قه نهو هزر بوو یا کو فیگوی په سه ند دکر کو نه رکیولوژیا بزاقا قه دیتنا دیاردین به رده و امیا هه ستپیکری یین دیسکورسین پیشین یان داهاتی لگه ل یین نوی داهینایی ناکه ت، به لکو گرنگیی د ده ت ده ستنیشانکرنا دیسکورسی دخواهیا ویدا و وهسا روون بکه ت کو نه ویاسایین تاییه تمه ندیا دروستبوونا دیسکورسی دیاردکن ناکه فنه ل ژیر هه ر تشته کی دن .

بفی چه ندی نه کیولوژیا ب رهه ندین پیکهاته یا خوقه دبیته ریپازه ک بو هه لکولین و لیگه ریانی ل هه می ده برینین دیسکورسی یین د ده مه کی دیارگری دا په یوه ندی ب لایه نی زانین و ده سه لاتی قه هه ی، واته بزاقی دکه ت ژبو قه دیتنا پره نسپین گریدایی ب دیسکورسه کی دیارگریقه د وی ده می ده ستنیشانکریدا کو سنوره کی جهی - دیسکورس - بو

ديار دکهت و رادبیتن ب دیار کرنا دهمه کی دستنیشانگری کو تاییه تمه ندیبین وی بهرچاف بکهت دوویر ژ کارتیکرین دهره کی و پاراستنا وان دسنوره کی دیار کریدا .

نه رکیولوتیا ، دنبیاتی خودا زانسته که یی گریدایه ب لگه ریانی ل وان شینوارین که فن بین شارستانی مروفایه تی ل پشت خو هیلاین و لسهر دهمین نهو دهینه دیتن و دبنه نامازه بو دیار کرنا شیوازی ژیا نا وان ب ههمی لایه نین خوفه ، نه ف نامازه ژی هنده ک ژ راستین وی سهرده می لگوره ی وان شینواران دهینه بهرده سترن ، به لی ل دهمه کی دیدا نه ف تیگه ه - نه رکیولوتیا - ، زانستی شینوارناسی هاتی یه دناق زانستین مروفایه تی دا و شوین تپلین خو دناق فی زانستی دا بهرچاف کرن ، نه وژی ب ریکا کارابوون و نه کیتشیا وی دبواری فه کولینی ل دیاردین جفاکی بین جوراوجور ژ شینوارین روشه نبیری و زانستی و زانینی و زوربه یا تیگه شتین بووینه فه ریژا داینانی ، نانکو "نه ف تیگه هه ژی هه مان ته کنیکین فه دیتنا شینوارین ماته ری (هشک) دبیاقی تیگه شتینا تیگه شتین نه ده بی بکار دینیت ، و ژنه نجامی وی چه ندی ریبارا نه رکیولوتی یان هه لکولینی په یادابوو ... " .^٥

نه ف شیوی نه رکیولوتیایی ، یی کو دناق زانستین مروفایه تی دا جهی خو گرتی و ب نه رکیولوتیا هه لکولینی هاتی ناسکرن مه رم ژی "فه کولینه کا کوویره د راستی یا روویدان وبه لگه نامین میژووی و دوو باره خواندنا وان ب شیوه کی ژیین بهری خو جودا ب شیوه کی کوویر و ریکا بکارنینا نه نه منتین فه کولینی بین هه فچه رخ یان پشت بهستن لسهر شروفه کرنا میشکی و رادی تیگه شتینا مروفی دهریاری بیاقین تیگه شتی و پیکهاتا وی ، زیده باری بهرچافوهرگرتنا پیکهاتا تیگه شتی و فه ریژین بخوفه گرتین " ، چونکی نه ف فه ریژه بین تیگه شتی بیگه دینین دبیته که رستی نفاکرنا تیگه شتی و فه دیتنا وی دیسکورس و به لگه ناما دناقدا هاتی پاراستن کو دبیته که رسته بو فه کولینی .

٢-١- لیکنیزیکرنا تیگه هی نه کیولوتی و تیگه شتی نه ده بی :

لیگه ریان ل ریه و ریچالین فی ریباری مه فه دگه رینیت بو هندی کو نه رکیولوتیا لسهر زانستی شینوارناسی هاتیه نفاکرن ، واته میکانیزما کارکرنی و پره نسیپین تیگه شتینا تیگه شتی نه ده بی هه مان ته کنیکین شینوارناسی پراکتیک دکهت ، ژبه ر هندی ب ریکا کارابوون و نه کیتشیا خو چوویه دناق زانستین مروفایه تی دا ب نارما نجا لیگه ریانی ل شینوارین روشه نبیری و زانستی و زانینی و تیگه شتین داینایی بین فه ریژا هزا مروفایه تی و جفاکی و که سی بخوفه دگریت ، نه وژی ب پشت بهستن لسهر دیاکرنا شینوارین که فن دناق وان تیگه شتین نه ده بی دا و بشی چه ندی ریبارا نه رکیولوتی په یادابوو داکو ببیته خانه ک ژ خانین دشروفه کرنا تیگه شتین نه ده بی دا پشت بهستن لسهر بهیته کرن .

لگوره ی دیتنا نه رکیولوتی نه و تیگه شتی نه ده بی یان یی هوزانی ل دهمی دهیته نافراندن په بیکه ر و ناقه روکا خو یا هه ی کو دهه بوونا خو دا ناماژین جوراوجور نارسته دکهت ، نه ف چه ندی "دیتنا مه بو تیگه شتی دهیته گهورین و سهرده ریبه کا دی بو دهیته کرن و نه بتنی دبیته فه گیرانا راستیه کی ، به لکو دبیته به هه مهینه را وی راستینی " ب شیوه کی

وهسا كو نهو دهربرينين نهدهبي بين تيكتست بهرهم دنييت نابنه دهنگوياسهكي ژيواري ، بهلكو نهو بخو دبنه روويدان و ب تهكنيکه کا رهوان خول سهر وهرگري دجه سپينن و نهف پهيوهنديا نوي يا دناقبهرا تيکستی و وهرگریدا دبیته شيوهکی جودا یی وی ژيواري كو تيکست پيشکيش دکهت و نهركيولوژيا ب ريکا تهکنيکين ليگهريان و فهديتنی فهدينييت .

نهو ديسكورسي هه بوونا تيکستی نهدهبي لسهر دهيته ناقارن هه لگرا (هزری) يه ، و ل دويف بوچوونا نهركيولوژيايي پيدفي هه لکولين ل وی هزری بهيتته کرن ب مهرما دووباره فهديتنا وی هزری ، بشی چهندي نهف هه لکولينه رادبيتن ب شروفه کرن و ورهخه گرتنا ناقهروک - هزرا - وی تيکستی ژلايي ميژوويي و زمانقانی و فهلسهفي و نهدهبي ، نهف چهنده ژي دبياقی وی تيکستی دا دهيتته نه نجامدان یی کو دهربريني ژ بياقین ژيانی و پهيوهنديين جفاکی دکهت دووير ژ کارتیکرينی دهوربه ر .

ديتنا ريبازا ميشال فيگوي دهربارهی نهركيولوژيايي بو هندی دچيت كو پرهنسيين بونيا دگهريی بو شروفه کرنا تيکستی نهدهبي دگونجايه ، چونکی بزاقه که بو گه هشتنا هزری وهکو بياقهکی بهرهمه مينانا زانينا خاقي کو ژ نه نجامی پروسا داهينانا ديسكورسي و زمانی بهرهم دهيت ، دقيرهدا نهركيولوژيا نابيته جيولوجيا (Geologie)^٨ ، به لکو دبیته شروفه کرنا ميکانيزما بهرهمه مينانا ديسكورسي ژلايي ياسا و ريکارو پرهنسيپ و نيشاندان و شروفه کرني فه ، دقيرهدا " پروژي سالوخلانا روويدانين ديسكورسي ديار دبن کو پشت بهستنی لسهر شروفه کرنا زمانی دکهت " ^٩ ب مهرما گه هشتن ب دهلاله تا شروفه کرنا به لگه نامين دناق تيکستی نهدهبي دا ديار دبن .

نهف ليکنيزيکبوونه ژ هندی دهيت کو تيکستی نهدهبي دبنياتی خودا بيردانهک و کوگه هه کا گرنگ و پره ژ لايه نی روشه نبري و به لگه نامين جورا و جور بين ميژوويي و جفاکی و که لتوري ، زيدهباري بخوفه گرتنا رهه ندين هزری کو دهلاله تين وی بين پيکهينه ر بهيز بکهت ، ژلايه کی ديقه ريبازا نهركيولوژی ژبو نه نجامدانا پروسا شروفه کرن و هه لکولينی رادبيتن ب ليگه ريانی ل وی که رستی تيکستی نهدهبي پيشکيش دکهت ، بشی چهندي هه ردوو د نيك خالدا پياک دگه هن ، کو نهوژی بکار نينان و نيشاندانا وان به لگه نامين هه مه جورن بين تيکست دادهينيت ، نهف پروسا دناقبهرا واندا بشی وينه ی روز...

نارسته کرنا بقلطت نامان

وینی ژماره (١) لیکگوهارتنا به لگه و شروفه کرنی

٢-٢- نهرکیولونژیا و شه کولین ل ده لاله تین تیگستی :

د شه کولینین ره خنه یی یین که قندا کو گرنگی ب ره هه ندین ژ دهرقه ی تیگستی نه ده بی ددا دیارکرننا بیاقی ده لالی یی تیگستی نه ده بی ب نارما نجا خو دزانی ، نه ق بوجوونه ژی ژ بوشایه کی نه هاتبوو ، به لکو پشت به ستن بوول سهر وان بوجونین ههر ژ سهرده می گریکان ژ نه نجامی بوجونین فه لسه فی و ره خنه یی په یدا بووین ، دهندهک هه لکه فتاندا و هسا دهاته دیارکرن کو ب شیوه کی راسته خو ل ده لاله تین تیگستی نه ده بی یان هوزانی بگه هن ، به لی د سروشتی داهینانا نه ده بی دا زمان خو ژ دهریرینین راسته خو دده ته پاش و به رف مییتافوری و ره وان بیژیی دچیت داکو وهرگری نه چار بکته ب هزره کا ره هوان و ماندییوونی ل وی ده لاله تی بگه رهیت .

بی گومان پیدا چوون ل سهر فان دابیشان و هسا دیار دبیت کو ژ دهرقه ی ده لاله تی تیگستی نه ده بی زمانه و نه و زمانه ژی رولی بناقه چوون و و دهر بازبوونی ژ زمانی ناسایی دگیریت و په یوه ندیا شیتاتی و به رزه بوونی دناقبره داهینه ری و تیگستی دیار دکته ، واته نه گهر تیگستی نه ده بی زمان بیت هه مان نه رکی ژناقبرنا زمانی ناسایی دگیریت و دنه نجامدا شیوازی ناسایی یی داهینه ری شیوازه کی شیتانه وهر دگریت و دناق وان دهریرینادا به رزه دبیت ، ژبه ر هندی یا پیدقی یه لیگه ریان ل په یوه ندیا داهینه ری و تیگستی نه ده بی بهیته کرن ، ژبه رکو " دنقیسینی دا دابیشه دیارکرن یا راگه هاندنا بزاقا نقیسینی یان جیبجیکرنا بابته کی دنقیسینه کی دا نینه ، به لکو دابیشه فه کرنا بیاقه کی یه کو هه ردهم خو میی دناقدا دهیته فه شارتن " و وهرگری ب تنی دهیلپته بی هاریکاری به رامبه ر وان ده لاله تین ب ریکا زمانی دهینه درکاندن و ده مان ده مدا داهینه ر - نقیسه ر - خو دناق وی زمانی دا فه دشیریت و خو دیار ناکه ت .

نه ق ده لاله تین تیگستی هوزانی دبنه بنگه ه بو شروفه کرنا دیسکورسی نه ده بی و بزاقه ک تیگه هشتنی بو شروفه کرنا میژوویی یا وان دیسکورسان و د سهر هندیرا نه ق شروفه کرنا پشت به ستنی لسه ر بهایی دهریرین یا شیوازی ناکه ت ، به لکو پشت به ستنی لسه ر شیوازی هه بوون و نه رک و به لافبوونا وی تیگستی دکته ژبه ر هندی داهینه ری ب نه رکه کی ناقخویی دیسکورسی دبینیت و ب چه فه ک وی تیگستی دزانیته ، نه ق گوتنه فه کولهری بو هندی فه دگه رینیت ، کو

"نه وچ تشته کو تیگسته کی دیارگری دناق هه می نقیسینا دا ب پیروز بزانیته ، نه وژی بو هندی دچیت کو به ره می نه ده بی یه و جیوازیوونا خو ژوی چه ندی وهر دگریته " .

راسته ، نه ده ب دهریرینه کا میشکی یامروقی یه و دیتنا وی که سی یه به رامبه ر ژینگه ه و دیاردین دهوروبه ری وی ، به لی دسه ر هندی را نه ده ب ب دیتنا نه رکیولونژی و شروفه کرنا ده لالی ب نه رشیف دهیته هه ژمارتن ، ریکین چاره سه ری وی

ب هه مان ریکین چاره سه رکنا نه رشیف و دیسکورسین ل دهمه کی دیارگری که تین سه ر نیک دهیتنه کرن و ده لاله تین تیگستی نه ده بی دینه " هزر ، نه و هزرین کوژی مه و جوگرافیا مه بو خوبی ، هه می ریکین راسته کری و پلانین زندیوونا بونه وهران ده زینیت و و تیگه هشتنا مه بو خودیا مه و بی به رامبه ربو دهمه کی دریز توشی گشاشتنی بیت " ، نه وژی کو وهرگر هه ردهم ل گهورین و فره تیگه هشتنی دگه ریبت و دقیت ل هه ر دهمه کی وی نه رشیفی دیسکورس بخوفه دگریت هه لکولینی لسه ر بکه ت .

نه رکیولوژیا د پروسا نه نجامدانا هه لکولینی ل سه ر نه رشیفی تیگستی نه ده بی رادبیت ب فه دیتن و شروفه کرنا وان ده لاله تین نه و تیگسته بخوفه دگریت نه وژی ب ریکا لادانا وان ته خ و قه لپین دناق وی تیگستی دا که تین سه ر نیک و نیک نیکه لسه ر نیک لاددهت به مرما فه دیتنا وان ده لاله تین وی دیسکورسی ب ریکا تیگستی نه ده بی نارسته کرین .

٢-٣- نه رکیولوژیا پاشماوی مروقیه تی د تیگستی نه ده بی :

به ریخودان ل شارستانی مروقیه تی ، دهر جیگایه کی مروقی راوه ستیای شون تپل و شینوارین خو بجه هیلاینه و ب بورینا ده می و په ییدا بوونا نه وهیه کی نوی هه لکولین نشان شینواران ب ته کنیکین به رده ست هاتی یه کرن ب مه رما فه دیتن و مفا وهرگرتن ژ نه زمونین وان پیشینا ، دقیره دا و لدویف ریبازا نه رکیولوژی که لتوری مروقیه تی و شارستانی وه سا دهیته نیاسین کو " کومه کا سه ر نیک راخستی و لدویف نیکه ژ چه رخ و دهمین میژووی و سالیین دریز وه کو ته خین ناخی که قتینه لسه ر نیک و ب مه رما که هشتن ب ته خا کوویر کو دهر برینی ده ستینیکا وی دکه ت پیدای یه دناق چه نه ته خین دندا بچینه خوار " ، نه فه دیتنه ژی بو وی چه ندی یه کو که لتوری مروقی ب ره ه ندین دهوروبه رفه هاتی یه نوویساندن و گونجانه کا ره وایه لگه ل وی ریبازا ب نه رکیولوژیا دهیته نیاسین یا کو نه رکی فه دیتن و شروفه کرنا فی دیاردی لگوره ی پره نسپین خو بجه دنیت .

نه فه پروسا لسه ری هاتی باسکرن بو هندی دچیت کول دهمی هه لکولین ژلای نه رکیولوژیفه لسه ر تیگستی نه ده بی دهیته کرن پیدای یه ب شیوه کی ستونی بیتن ، واته - ژبه ر کو ته خه ب بورینا ده می که قتینه لسه ر نیک - ژسه ری بو خوری دچیت ، نه فه پروسه ژی لگه ل سروشتی بابه تی دگو نجیت ب گه ره وا هندی کو هه ر ده می ره خنه گری بقیته بگه هیته ته خین ژیری بین دیسکورسی تیگستی بی نه چاره وان ته خان لسه ر نیک فه ددهت و بگه هیته کوویراتی وی تیگستی و وان پاشماویین د وی تیگستی دا دهر بهینیت ، نه فه پروسه ژی دی بیته نه گه را هندی کو ته خین وی نیک نیکه بهینه فه دان کو ب شیوه کی ریزگری دهینه شروفه کرن .

نه فه شروفه کرنا نه رکیولوژیا لسه ر پاشماویین که لتوری دتیگستی نه ده بی دا دکه ت پتر روون دبن ل ده می سروشتی دروستبوونا وان ته خان دیار دبیت و " دقیره دا کاریگه ربوونا فیگوی ب نیتشه ی دیار دبیت دبواری دژیایه تیا وی به رامبه ر تیگه ه و گوتنن میتافیزیکی بین هنده ک فه لسه فان جیگر کرین ، وه کو کوویراتی و گه وهه ر و جیگر بوون و

مهرداری و رقتی^{١٤}، واته نهو پیکهینه رین جوراوجور بین ب ریکا وان پاشماوین که لتوری نفاکرنا تیگستی بخوفه دگرن و بیاقین داهینانی سهرراستدکه ن، نهف دیارکرنه دبیته نهک و رولی ره خنه گری ل دویف ریبارا نه رکیولوژی کاری شروفه کرنا تیگستی نه ده بی دکه ت ب وی شیوهی کو پیکهاتا وی دابهش دکه ت لسهر وان پیکهاتا و فه دیتنا باوه ریین دناقدا بهرجسته دین، واته نهو هزرین دهوویه ریین کارتیگرا خو لسهر بنیاتی نفاکرنا وی تیگستی کرین و هه بوونا وی په یاداری.

بقی چه ندی پاشماوی که لتوری ل گوری فی دیتنی دبیته بنیاته کی سهر نیک راخستی کو ب بورینا نهوه یان ژ تیکه له کی پیزانینان دروست بوویه و هندهک پارچین وی جیگیر بوون بخوفه دیتی یه کو ب ریکا هه لوه شانندی دهینه فه دیتن و ژبو گه هشتن ب فی پروسه پیدقی یه پشت بهستن لسهر ریبارا نه رکیولوژی بهینه کرن، ژبه رکو بتنی بقی ریکی پیکهینه رین وان دیسکورسان دهینه شروفه کرن و دووباره دهینه دارشتن و نهو ناقه روکا لبن په ردین ته خان دهینه ناشکراکرن.

٢-٤- نه رکیولوژیا و بنیاتی زمانی تیگستی نه ده بی:

دبیاقی نافراندنا تیگستی دا نیکه م رووی وی تیگستی به رامبه ر وهرگری زمانه، نانکو نهو ده رگه هه بی کو نیکه م پینگا ف بو بناقه چوونا وی تیگستی، دفی بواریدا سهرده ریا ره خنه بی لگه ل تیگستی دبیته خواندنه کا زمانقانی بو وی تیگستی ژلایی درکاندن و پیکه گریدان و داهینان و گهورینا شیوازی دارشتنی، دسه رقی چه ندی را ده می نه م دیتنه کا نه رکیولوژی بو تیگستی نه ده بی پراکتیک دکه یین و رادین ب شروفه کرنی گرنگیا شروفه کرنا وی تیگستی ب وی چه ندی دیار دبیت ده می لگوری یاسایان به رسقا دروست بوونا ده برینان دده ت، ژبه رکو به روقاژی فی چه ندی شروفه کرنا روویدانیین دیسکورسی لگوری بوچوونا فیگوی دبیته به رسف بو "شروفه کرنین زمانی به رامبه ر روویدانا دیسکورسی یاکو لگوری یاسایین وی نهو ده برینه دروست دبیت، نهف یاسایه چیدبیت ریکی بدت هندهک ده برینین دی بین هه قشیوه په ییلا بین... " ^{١٥}، دقیره دا رکابه ریه ک دناقبه را شروفه کرنا زمانی و نه رکیولوژیدا په ییدا دبیت، یا نیکی شیوه کی لوژیکی بی وینه کرنی یه، به لی یا دووی بهرجسته کرنا میژووی و ژیواری یه، نهف دیتنه به رامبه ر هه ردوو تیگه هان وی چه ندی دگه هینیت کو هه ردوو ل بهایین ژیکجواد بین تیگستی نه ده بی و دیسکورسی دگه ریین، به لی دیتنا وان بو شیوازی شروفه کرنی و تیگه هی نه رکی زمانی ژیکجودانه و هه ر نیک ل ناقاره کی نه کتییف دبیت.

زمان ب بنیات و لوژیک و خویا خو دیتنا ریبارا نه رکیولوژیدا بو پیکهاتا تیگستی و دیسکورسی گرنگ نینه، به لکو نارمانجا وی سالوخدانا روویدانیین ژیواری وکارا بوونا وان دیسکورسی دایه، ژبه رهندی لیگه ریانی ل مه رجین وی بین میژووی دکه ت سه بارت په یوه ندیا وی دیسکورسی لگه ل دیسکورسین هه قشیوه و ژیکجودا، دفی بیاقیدا نه رکیولوژیا بزاقه که بو بونیاد دانانا شیوازه کی نوی بو سهرده ری دگه ل زمانی و دیسکورسی، ژبه ر هندی فیگوی دگوت "

نه زگرنگی ب ب شیانی شیوازگه ری بین شیوین زمانی نادم ، به لکو گرنگی ب هه بوونا دیسکوران ددم وهکو روویدانیین نه رگ و په یوهندی و شیوار ههین " ١٦ نه ف پروسه هه می رزدا خو ددهته سه ر وی چهندی کو نه رکیولوژیا بتنی گرنگی ب دیسکوری بدهت وهکو میکانیزمه ک خودان یاسا و دهسپیک و گه شه کرن و به رفه هه بوون .

وهکو دهرنه نجام دشین بیژین کو نه رکیولوژیا گرنگی ب نافه روکا دیسکوری نادهت ، به لکو گرنگی ب وی ددهت یا دیسکوری دروست دکه ت کو نه وژی سالوخدانا ریگستی یا دیسکوری یه وهکو بابه ته کی سه ربه خو و به رچاف وهگرتنای وی چهندی کو هه بوونا دیسکوری دکوکا خودا پروسه کا نالوزه و بژاره یه دکه فیتهل ژیر یاسا و گهورینیین شروقه کرنی و لدویچوونی و هه لکولینی ب مهرما پیکشه گریدانه کا سه رژنوی کو ده لاله تان دیار بکته ت و زمانی بیخیته دخمه تا ویدا .

٢-٥- نه رکی نه رکیولوژیی و شروقه کرنا تیگستین نه ده بی :

تیگستی هوزانی وهکو یه که یه که زمانی یا نافکاری هه بوونا خو ژ په یوهندی دنافه را وان دهر برینادا دروست دکه ت بین د پیکهاتا ویدا پشکار ، نه ف تیگه هشتنه فه کوله ری بو هندی نارسته دکه ت کو ب شیوه کی گشتی د پیکهاتا تیگستی هوزانی بگه هیت کو " پیکهاتی یه ژهندهک دهر برین زمانی و سیمایی ناماژی بین سه ربه خو کود کارن هه بوونه کا رهوان پیک بین بین ب دیتنا مه دبنه نشیسن و نه و نشیسنه ب تیگست دهیته ناقرن " ١٧ ، واته خو ژ دهستیشانکرنا ژانری وی ددهت پاش و بتنی به ری خو ددهتی وهکو پیکهاته کا ده لالی و نیستاتیکی یا مهرمدار کو ب ریکا دیسکوری نه ف تیگه هشتنه لدهف وی به رجسته دبیت .

نه رکیولوژیا لدهمی تیگستی هوزانی دنیخیته نژیر پروسا رهخی ، لیگه ریانی ل وان شیوار و پاشماوین د نافا کرنا ویدا پشکار دکه ت ، نه ف پروسه ژی ب ریکا هه لکولینی و شروقه کرنی به ردهست دبن ، به لی به رامبه رفی چهندی نه ف پروسه په نایی بو زمانی پیکهاتا تیگستی هوزانی دکه ت داکو لیگه ریانی ل کوویراتی و نه نیین وی تیگستی بکته ت ب مهرما فه دیتنا وان کلیلین (کودین) فی پروسی ب نافاره کی رهوا دگه هینن و نه نجامه کی چاقه ریکری بدهستقه دینین .

ژبو گه هشتن ب رهه ندین تیگستی هوزانی نه رکیولوژیا پشت به ستنی سه ر سالوخدانا که رسته و تشتا وهکو ههین دکه ت ، کا چهوا به رامبه رچاقان په پیدا دبیت ، دقیردها " نه رکیولوژیا یا هه فداژه به رامبه ر دوو تیگه هین سه ره کی بین ژلایی کومکه رین به لگه نامانقه بکاردهین ، نه وژی پیکینیان و (تاویل) ه کو سه ر هه ر دوو تیگه هان کار دکهن و بکار دینین و هندهک جارن پشت به ستنی سه ر دکهن ، به رامبه رچاقان تیگه هان میشال فیگو پشت به ستنی سه ر وی گوتنی دکه ت یا هاتی نشیسن و وهکو خو وهردگریت " ١٨ ، واته ب دیتنا وی و فه کوله رژی لگه ل هه فه زره کو دشروقه کرنا

تيكستی هوزانی دا وب پشت بهستن لسهر ریپاز نه رکیولوژی دیسکورس کا چهوا دهربرینی دکهت وهسا بهیته وهگرتن و دسنوری تیکستی دا بهیته شروفه کرن ب مه رما گه هشتنی ب ده لاله تا تیکستی هوزانی .

٣- شروفه کرنا تیکستی هوزانا (قف للفتیش) ژ لایی نه رکیولوژیته :

سروشتی بابه تی نه ده بی یی ژ لایی داهینه ری قه دهیته نقیسین لایه نیین بیکهینه رین وی شیوزای دارشتنی لسهر دهیته چه سپاندن ، نه قه پروسه بیاقین چیکرن و دارشتنی ب ریکا ته کنیکین دارشتنی ده ستیشان دکهت ، ژبه رهندی لیگه ریان ل نامرین کومکرنا ره ه ندین کومکهرین وی ریکی ددهت وهگری کو ب کوویراتی بچیته دناق وی بابه تی دا و خواندنه کا کوویر بو دابیشین هاتینه نازاندن بکهت ب مه ما بیکه گریدانا وان سیمایین ژ تیکستین دن ژیکجودا دکهت .

٣-١- باگراوه ندی نقیسینا تیکستی هوزانی (قف للفتیش) :

نه و مروقی نه م ب داهینه ریان هوزانقان ددهینه نیاسین ژ لایی فسیولوژیته وهکو هر مروقه کی دیبه ، به لی تیگه هشتن و دیتن وه رسقاندانا وی به رامبه ر دیاردین دهوروبه ر ژ مروقین ناسایی جودایه واته دیتن و چاره سه ری بو هر روویدانه کی ژ گوشه نیگیا خو نارسته دکهت ، دق بواریدا روویدانه کا قه گیرای بو هوزانقانی بوویه خافی داهینانا فی تیکستی هوزانی و لدویف هوزانقانی " نه ق شعره ل سهر بوویه رکا راست ناقا بوویه . ل سالا (١٩٦٣) ی ، ل زالگه ها (خالا پشکنینی) ده قی باژیری که رکوکی دو بار ژ جیبه کی هاتنه دابه زاندن و گوتنی (یان دی خه به را بیژنه مه لا مسته فا بارزانی یان دی وه کوژین) هه ردوو برا کوشتن هه لبرارت و نییک لدویف بی دی هاته کوشتن . نه ق شعره بسه رها تیا قان هه ردو شه هیدین سه ربلند قه دگیریت ، بو زانین ، نه ق روویدانه ، هه قال و نقیسکاری مه زن (محمد موکری) بو من قه گیرایه ^{١٩١} ، نه ق هوزانه دهربرینه ژ قوناغ و ده مه کی دیارگری یی میژوویا ملله تی کورد دیار دکهت و ب به لگه کی بهیز دهیته هه ژمارتن به رامبه ر وان روویدانین د قی قوناغی په ییدابووین ، دقیره دا نه رکیولوژی دی بیته کلیلا قه دیتن و شروفه کرنا فی تیکستی هوزانی ب مه رما هه لکولینی ل وان پاشماوین ب ناقی وان سته م لسهر ملله ته کی دهاته کرن و راکرنا قه لپه کیه لسهر وان ریکارین د چه وساهه کرنا مروقی دا بکار دهاتن .

٣-٢- (قف للفتیش) ژ لایی نه رکیولوژیته :

نه رکیولوژی ، دتیگه هی خودا قه گه ریانه بو روودانین سه رده مین پیشین بین کو ب ریکا هه لکولینی ل وان تیکستان دهیته قه دیتن کو دبنه به لگه بین دیارکه ر بین دهربرینی ژ دووربینیا بوچوونا مروقی دکهن ، لسهر قی گریمانی وهگر دشیت بیته به شه ک ژ قی تیکستی هوزانی و هه ست ب ژانا مروقیه تیی بکهت ، نه ق ژانه هوزانقانی تیگه لی هوزانا خو کریه کو دهربرینی ژ روویدان و نازاره کا ده ستیشانگری دکهت کو ب دهستی به دره وشتان هه ستی مروقیه تیی و خودبه ستی دهه رفینن ، هوزانقانی ب شیواهی کی ویره ک هیقین قی مروقی ساخ به رامبه ر هه بوونا وی و پاراستنا شینوارین وی دکهت ، دیباجه کا ره وان بو قی دیمه نی که فن ساخ دکهت و دبیزیت :

"نه زفستان ،

نه پائيز و نه بوهاربوو

نه نه نند و نه ئيشاربوو

نه روژناقا و نه ژي سهري سبه هي بوو

نيشروييه كا تيرمه هي بوو

روژ ناگر بوو

بهوست ، بهوست ري داخ كريبو

نه و ريكا رهش

فه نا ليشتا بوركانا

رويياره كي دوزه خي بوو ... " ٢٠

ليگهريان ل نه ركيولوتيا في تيگستي فه كوله ري فه دگه رينيت بو شينورا هكي و هسا كون نه جهي وي جهه و نه ده مي وي ده مه ، نه و ليگه هارتنا جهان دببته هه لكوينهك ل وي بيافي زفروكا وي به لگه ناما فه كوله ري دقيتن ناشكرا بكه تن كو ليگه ريانه ژبو فه ديتنا وينه كي دژيه كي يي راستي يا وي رووداني بو مه ديار دكه تن ، سه رده ريا وي ناخي و هسا ديار دكه تن كون نه ژفي نه ردي يه ب نموونا وي چه ندي كو تافه كا گوريه و ريكه كا ره شه و سه رده هي قولكانه كا لهر په قيني يه و دسه ر هنديرا نه و رووياري ژياني دبه خشيت يي بوويه پارچهك ژ دوزه خي و چ تشتي لپيشيا خو ناهي ليت .

ل بهر وي ستويني ..

روژي بيست و پينج سه عه تا ..

سه بين هه ين گه ر سه ره وين

كارواني ب ريكا خو ناچيت

ل بهر وي ستويني ..

روژي بيست و پينج سه عه تا

سه یئین ههیین و

گهرسه رهوین ... "

٢١

سه

سه

دییاشی

سه

سه

داهینانا قی هوزانی

سه

سه

دا ، هوزانقانی ل

نهرکیولوژیا جهی و

دهمی دکولیت ، نهف

جهی سنوری وی د

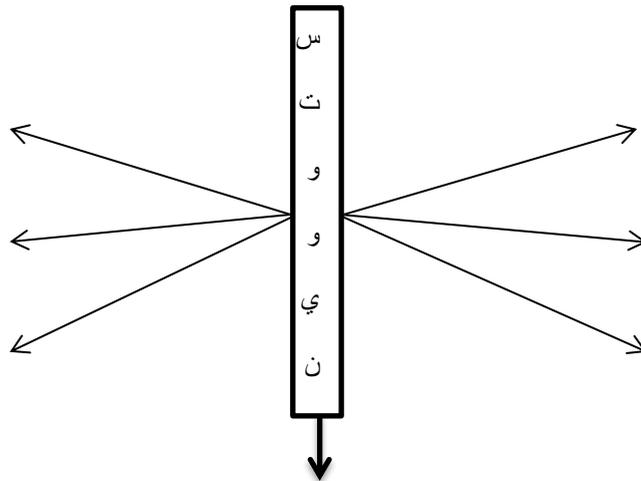
(ستوینهکا) هسکدا

بهرجستهگری و

لیزقرن و نامازیه

دهمی زیده (بهرزه)

بووی جهی مری یی ژیان قوت دکهت و نیشانی نأقابوونی لی دیار نابن ، واته یا بوویه سیمبولهکا بهنگهیی نسهرویی تاوانا بهرامبهروقی و کوشتنا دهمی و بهرزهکرنا وی دهیته کرن ، نهف سهیین لدهوروبهروی وی ستوینی یئین بووینه نیشان بو دیارکرنا رهفتارهکی هوقانه بهرامبهروی مروقی نهو نهرده نأقاکری و نهو که لتوری ژنأقبرنا مروقی و کوشتنا دهمی دهیته پهیرهوکرن .

وینئ ژماره (٢) بهرزهبوونا دهئ و رهوینا سهیان

بناقه چوون نسهر نه رکیولوژیا قئ هوزانی بوقه کوله ری دیار دبیت کو دکوکا خودا نالاقه کی ژانا بهرزهبوونا جهی یه و دناق قئ تیگستی دا یا به لاقه کو ب ریکا وی خه م و ژانین ملله ته کی چهوساندی دیار دکه ت و دناق ریزین هوزانی دا و ب شیوه کی نه رکیولوژی ل وی په یوهندی دگه ریبت ، نه ف میکانیزما پیکشه گریدانا دناق بهرا وان ههردوو نالاقان دا ژناق بی ناگهیا هوزانقانی دهر دکه قیبت ، به ئی دهه مان دهما فه گیرانه کا روویدانه کا راسته قینه یه کو ب ریکا وان ههردوو نامارزان نه مانا مروقی په ییدا دبیت .

" ههردوو برا په یا بوون و

که کی مه زن .. تو وهره پیش!

شته لکی سپیندارا چیا

ههژده بوهارا که سک کری

دیمه کی نازک و سپی

تاقی بری

کولاقه ک و کراسه ک و شه نواله ک و

کلاشه کا پنی کری

نه تشه نگا برنوب ملی فه بوو

نه رهخت دوریزی ل پشتی بوون

نه خه نجهر د بهر شیتکی را بوو

نه نارنجوک دپاخلی دا بوون

نهو .. نهو ... " ٢٢

دبواړی ښه کولینږن ره ځنا نه ده پیدا ، نه رکیولوژیا هیڅا خو دبواړی بنیاتی ده لالی یی هوزانی دا دیار دکه ت ، نه څه سره دریا نه رکیولوژیا یی دگه ل هوزانی بو هندی دچیت کو بیناته کی هره گرنګ یی هوزانی ده لاله ته کو ب ریکا وی هه لکولین ل وان نیشان و هیما دهیته کرن کو رښتی جهان و که سان بهرچاڅ بکه ت ب وی شیوهی هوزانقانی هه لکولین ل سره و بهر و لیکدانا قارمانږن قی تیګستی دکه ت ، نه وژی ب ریکا دیارکرنه تاییه تمه ندیږن کو باسی جلویه رګږن وان دکه ت و ب لیکدانا وان و هسا دیار دبیت کو رښتی وان کورده ، واته بیی کو راسته خو نه رکیولوژیا وان دیار بکه ت به حسی لایه نه کی دکه ت و راستی یا وان دیار دبیت ، دبیاڅه کی دیدا نه څه سالوځدانه یا تاییه ته ب رښته کی دیارکریڅه کو (دیمی نازک و سپی) ناماژیه بو څیزان (هندو نوروپی) کو کورد ژي به شه کن ژ وان و لگه ل قی چه ندی نیشانه کا به رزی و بلندی دیار دکه ت کو ناڅا کوردی پی بناڅو دهنگه ، نه ژي (دارا سپینداری) یه و باغږن کوردان پی دهینه نیاسین .

" نو سه رهوین

چاڅږن به نه ک ، سه می گرتن

لی نه به زین

نو سه رهوین

((بیڅه نه ز و چیا حاشا

بیڅه نه ز و به فر حاشا

بیڅه بارزانی ری بهردا

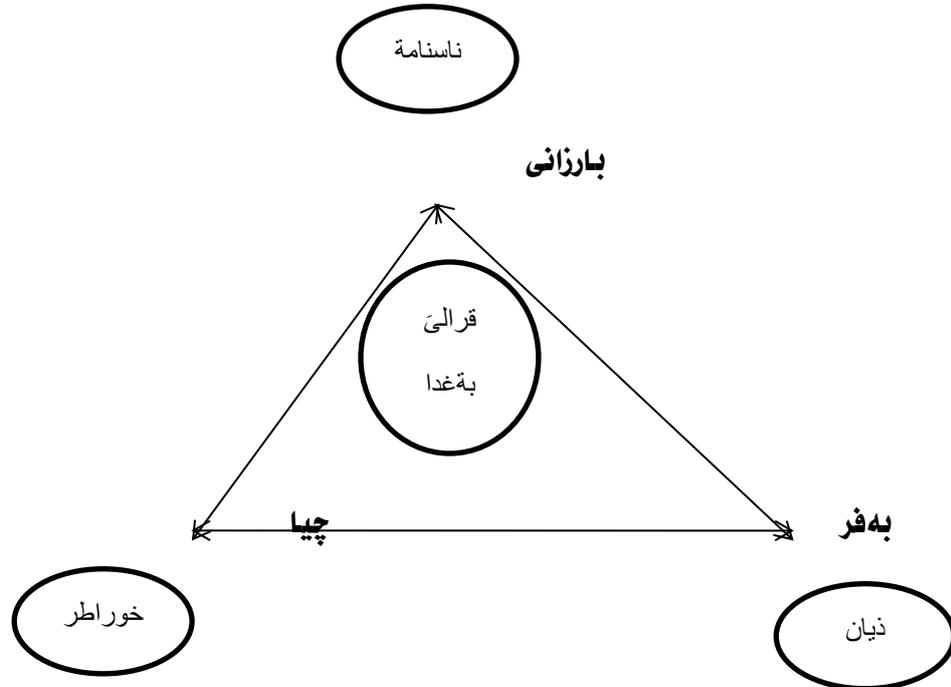
بیڅه بژی قرالی به غدا))

روژ بوو سیله کا رهش و خو هاقیته

به ختی عه وره کی ره شتر ... " ٢٢

هه لکولین ل وان دیسکورسږن دهربرینی ژنیښ و ژانږن مروقی دناڅ تیګستی هوزانی دکهن پرن ، دهربرینی و هسا ژ مروقی دکهن کو دست و پیږن وی لغاف کرینه و هه ست ب هه بوونا خو ناکه ت بتاییه ت لگه ل وان که سین سته مکاری دناڅ خوینا واندا شین بووی و ب زورداریی هاتینه فرشکرن و مروق و نه ردی ژناڅ دهن ، نه څه زورداره دنیکه م پیڅاڅا خودا بزاقا هندی دکه ت کو حاشاتی ژ هه بوونا خو بکه ت و سیمایږن نه رکیولوژیا وی دیار دکهن لابه دت ، نه څه نمونږن هوزانقانی به رده سترکږن دبنه نوینه ری سره دمه کی که څن کو تیدا هه بوونا ملله ته کی وهک مروق دهاته ره دکرن و دانپیدان ب نیشانی پی دهاته نیسایږن بزاقا ژناڅ برنا وان دکر ، وهکو (چیا ، به فر ، بارزانی) ، به لی نه څه هه رسی ره گه زږن

پیشین دبوونه پاراستن و ژیان و ناسنامه و لادانا وان دبوو لادانا نه ته وهکی ، نهف نیشانه دناق ههست و نهستی تاکی ملله تیدا هاتبوو چاندن و ستهم گه هشتبو وی رادهی کو لادانا فان بهیته کرن و په سه ندا (قرالی به غذا) بهیته کرن ، نهف پروسه ژی ب وینه کی گونجای دهیته به رجسته کرن .

وینی ژماره (٣) سیگوشا هه بوونی و نه رکیولوژییا هه بوونا ملله تی

٣-٣- ته خین نیشاندان و شروفه کرنا به لگه نامین هوزانا (قف لتفتیش):

تیکستی هوزانی ژلایی بنیاتی فه و بتاییه ت لایه نی ده لالی ژ چهند سیمایه کین ژیگری بخوفه دگریت ، نهف تاییه تمه ندیه یا لدهف هوزانی هه ی رهنگه دهند هک هونه رین دن بین نه ده بیدا بهرچاف نه بن ، بشی چهن دی سه راستبوون به رامبه ر تیگه هشتن و شروفه کرنا فان ته خان دی بیته نه گه ره کی بهیز بو هه مبیژ کرنا وان ته خان ، دقه کولینی دا تیشک که تی یه لسه رسی ته خین پیکهیننه رین فی هوزانی کو پیک دهین ژ (ده لاله تا روویدانی) و (دیار کرنا که سایه تی و سیمایین وان) و (نه رکیولوژییا به لگه نامین به رده ست) .

نیک - ته خا (ده لاله تا روویدانی) : ل گورهی تییکستی هوزانی ژ لایی هوزانقانی قه ناماژه پی هاتییه دا کو روویدانه کا راسته قینه یه و ژ لایی که سه کی باوهر پیکی قه هاتییه قه گیران ، واته راستیا روویدانی و به لگه یین وی به رده ست دبن و ناماژین وی ژ ییک دهین ژ (زالگه ه، جیب، ١٩٦٣، باژیری که رکوی).

دوو - ته خا (دیار کرنا که سایه تی و سیمایین وان) : دق هوزانی دا وه سا دیار دبیت کو هوزانقانی په نا بریه بهر هنده ک ناماژین ژ لایی درکاندی قه جوراو جور، به لی دهه بوونا خودا دبنه ناماژه بو دوو بیاقین ژیکجودا کو به رامبهری یه کن ، یی نیکی : پیک دهیت ژ (سه ، واته درنده و (دووبرا ، واته سته ملیکری)) ، یی دووی : دوو ناماژین که سایه تی کو ژ لایی هزر و نهرک و خه باتیق ه به روقاژی نیکن ، نه ورژی پیک دهین ژ (قرالی به غدا) و (بارزانی) نه ق هه ردوو نافه دکوکا خودا نابنه نافه کی تاییه ت^{٢٤} بو که سه کی ، به لکو دبیته ناماژه بو دوو هزر و نه ته وه شینوارین هزری یین ژیکجواد .

سی - (نه رکیو نوژیا به لگه نامین به رده ست) : نه ق هوزانه ل ده می نه نجامدانا پروسا داهیانا هوزانکی بو هندی دچیت کو ببیته قه گیرانا روویدانه کا راسته قینه ، به لی سروشتی تییکستی هوزانی وه سا ریکی دده تی کو ب زمانی روظانه نه بیتن ، به لکو نه و تاییه تمه ندیین هوزان پی دهیته داهیانا بهینه بهرچاف و هرگرتن و نه و ته نگیا دهریرینین زمانی یین هوزانی پر بکه ت ژ دهریرینین وه سا کو هه لگرا واتایین زهنگین بن ، دقیردها هوزانقانی چه ند به لگه ژ لایی نه کیو نوژیه به رده ست کرینه ، ژ وان :

- هه ر سیاری دهقه کا رهش ل نه نیی نه بیت ، ناماژیه بو نه ته وه کی دیارگری .

- ژجیهه کا هه ری و کوری و بارین گران ، نیشان بوو بو په یدابوونا مه ترسیی .

- دیمی نازک و سپی ، ناماژیه بو ملله ته کی دیارگری .

- قف لتفتیش ، دنهستی مروقی کورد دا ناماژیه بو مرنی .

ب قان ناماژین ل پیشین هاتین روونکرن وه سا دیار دبیت کو شروفه کرنا قی تییکستی هوزانی ژ لایی نه رکیو نوژیه گرنگیه کا مه زن یا هه ی ب وی چه ندی کو دووباره دبیته هه لکولین ل سه روان شینوارین دناق ملله تی دا ماین به رده وام و نه نجامدانا هه لکولینی ب مه رما دووباره قه دیتنا وان کو ببنه به لگه نامین به رده ست دبیاقی لگه ریانی ل وان دابیشین گرنگیین لدهف مروقی په یدا دبن ، زیده باری هندی دبیاقی هه لکولینی ل قان به لگه نامان که رسته کی زهنگین یی پیزانینا ل دهف وهرگری په یدا دبن .

٤- نه نجام :

- ١- گونجانا ریپازا نه رکیولوژی بو قه دیتنا شینوارین هه مه رهنگ یین که سان و ملله تان د رهه ندین تیگستی هوزانی دا ،
واته تیگستی هوزانی دبیتنه ژیدهرهک بو زانینا وان ژیدهران .
- ٢- په نابرنه نه رکیولوژیا نه ده بی بو ته کنیکا میتافوری و په رده کرنا دهر برین و دهسته واژین ژلایه ده لالی قه راسته خو .
- ٣- نه رکیولوژیا گرنگی و هه بوونا خو ژ هه لکولین و قه دیتنی دبینیت و نه گهر فی نه رکی نه گپریت وی گرنگیی ژ ده ست
ددهت .
- ٤- نه رکیولوژیا ، پروسا قه دیتنی ل سه ر قه لپی تیگستی نه ده بی نه نجام نادهت ، به لکو د قه دیتنی دا دچیته دناق
کوویراتیا تیگستی نه ده بیدا .
- ٥- قه دیتنا وان به لگه نامان دکه قیته دسنوری دیسکورسیدا کو نه و بخو د رهیت تیگستی نه ده بیدا دهیتنه هه مییز کرن .
- ٦- نه رکی هه ره گرنگی یی قه دیتنا به لگه نامان دکه قیته سه ر نه ستوی و هرگری و رادی لیهاتی و شیانین وی یین
شروقه کرنی .
- ٧- هوزانا (قف للتفتیش) قه گیرانه کا راسته قینه یا روویدانه کا میژووی یه نه وژی ب ریکا به لگه نامین پیشکیشکرین .
- ٨- نه و هوزانه بوویه ناوینهک بو بهر چا فکرنه دوو تیگه هین دمیزووی دا به لاق ، نه وژی تیگه هین (سته مکاری)
(و چه وساندن) بوون .
- ٩- هوزانشان شیاپه نه رکیولوژیا سه ره ده ریا رژیمه کا دیارگری به رامبه ر ملله ته کی دیارگری بهر چاف بکه ت .

ژیدهر :

- ١- اوییر دریفوس و بول رابینوف . میشیل فیکو ، مسیره فلسفیه . مرکز الانما و القومی . بیروت . لبنان . دگ . ١٩٩٠ .
- ٢- د . بغوره الزواوی . مفهوم الخکاب فی فلسفه میشیل فوکو . المجلس الاعلی للیقافه . القا ره . ٢٠٠٠ .
- ٣- سلسله بحوپ . الدراسات الاپاریه الارکیولوجیه و الانپروبولوجیه و مناهج البچپ المعتمه فی التراب العلمی . من

المقدمه

٤- د. شرف الدين شكرى . المنهج الاركيولوجى والرؤية الفنيه ، دراسه اجتماعيه سوسولوجيه للاديب الجزائرى مالك بن حداد . الدار البيچاؤ . ١٩٩٧ .

٥- عبدالعزیز العیادی . المعرفه و السلگه عند ميشال فوكو . المؤسسه الجامعيه للدراسات والنشر . ١٩٨٩ .

٦- د. عبدالوهاب جعفر . البنیویه بين العلم و الفلسفه عند ميشيل فيكو . دار المعارف . ٢٠١٥ .

٧- على حرب . المنوع و الممتنع ، نقد الترات المفكره . المركز الثقافى العربى . الدار البيچاؤ . ١٩٩٥ .

٨- فريدريك نيتشه . جينالوجيا الاخلاق . ت. محمد الناجى . الدار البيچاؤ . المغرب . دك . ٢٠٠٦ .

٩- مؤيد كيب . پلنگ دهما برسى دبن ... مروقه دهما تير دبن . چاپخانا خانى - دهوك . دهزگه هى سپيريزى چاپ و وهشانى . ٢٠١٢ .

١٠- ميشال فوكو . حفریات المعرفه . ت. د. سالم يفوت . المركز الثقافى العربى . الدار البيچاؤ . المغرب . ١٩٨٦ .

١١- ميشال فوكو . ما المؤلف ؟ فى الفكر العربى المعاصر . ت. فريق المجله . ع ٦-٧ . ١٩٨٠ .

١٢- ميشال فوكو . حوار مع العرب و الفكر العالمى . ت. محمد ميلاد . ٩ع . ١٩٩٠ .

١٣- ميشال فوكو . الكلمات والاشياؤ . ت. مگاع صفدى واخرين . مركزز الانماؤ القومى . دت .

١٤- هيدجر ، ليفى ، ستروس . موت الانسان فى الخگاب الفلسى المعاصر . ت. عبدالرزاق الداوى . دار گليعه للگباعه و النشر . ١٩٩٢ .

١٥- Raymond Bellour . the book of others. Paris (Ed de l Herne) ١٩٧١

١ - ميشال فوكو (١٩٨٤ - ١٩٢٦) فةيلة سوففكئ فرةنسى بة ل سةدئ بستئ ذياية ، خودانئ ضةندين ثةرتوكين طرنطة كو نئك دهين ذ (ميدوويا شيتاتئى دضةرئى كلاسيكى دا ١٩٦١) و (هةلكولينيا زانينئى ١٩٦٩) و (تةبظ و تشت ١٩٦٦) و (ضاظديرى و سزادان ١٩٧٥) و (سيستئمئ ديسكورسى ١٩٧١) ، زيدقبارى بوضونين وى دقربارةى نةركيولونديابئ .

٢ - د. عبدالوهاب جعفر . البنیویة بين العلم و الفلسفة عند ميشيل فيكو . دار المعارف . ٢٠١٥ . ص ٧١

٣ - اوبير دريفوس و بول رابينوف . ميشيل فيكو ، مسيرة فلسفية . مركز الانماء القومى . بيروت . لبنان . د ط . ١٩٩٠ . ص ٧

٤ - هيدجر ، ليفى ، ستروس . موت الانسان فى الخطاب الفلسى المعاصر . ت. عبدالرزاق الداوى . دار طليعة للطباعة و النشر . ط ١ . ١٩٩٢ . ص ١٣٩

- ٥ - سلسلة بحوث . الدراسات الاثرية الاركيولوجية و الانثروبولوجية و مناهج البحث المعمقة في التراث العلمي . من المقدمة . ص ٧
- ٦ - على حرب . الممنوع و الممتنع ، نقد الذات المفكرة . المركز الثقافي العربي . الدار البيضاء . ١٩٩٥ . ص ٦٩
- ٧ - هتمان زیدتر . ل ١٩٨
- ٨ - نثر كيولونديا ديباطي هتلكولينى دا هتطشيوهى جبولوجيا نينة ، واة مقيدانا كاري وان نيكجوداية ، جبولوجيا لسئر نتردى ية و نتركيولونديا د نترشيفي تيكسنى و ديسكورسى ية .
- ٩ - ميشال فوكو . حفريات المعرفة . ت. د. سالم يفوت . المركز الثقافي العربي . الدار البيضاء . المغرب . ١٩٨٦ . ص ٢٦
- ١٠ - ميشال فوكو . ما المؤلف ؟ في الفكر العربي المعاصر . ت. فريق المجلة . ع ٦-٧ . ١٩٨٠ . ص ١١٦
- ١١ - ميشال فوكو . حوار مع العرب و الفكر العالمي . ت. محمد ميلاد . ع ٩٤ . ١٩٩٠ . ص ١٥٧
- ١٢ - ميشال فوكو . الكلمات والاشياء . ت. مطاع صفدى واخرين . مركز الانماء القومي . دت. ص ٢٠
- ١٣ - ميشال فوكو . الكلمات والاشياء . ص ٣٦
- ١٤ - فريدريك نيتشه . جينالوجيا الاخلاق . ت. محمد الناجي . الدار البيضاء . المغرب . دط. ٢٠٠٦ . ص ١١٥
- ١٥ - ميشال فوكو . حفريات المعرفة . ص ٢٧
- ١٦ - ١١٧ . p. ١٩٧١ (Ed de l Herne) Raymond Bellour . the book of others . Paris
- ١٧ - د. بغورة الزواوى . مفهوم الخطاب في فلسفة ميشيل فوكو . المجلس الاعلى للثقافة . القاهرة . ٢٠٠٠ . ص ١٦٧
- ١٨ - عبدالعزيز العيادى . المعرفة و السلطة عند ميشال فوكو . المؤسسة الجامعية للدراسات والنشر . ١٩٨٩ . ص ٧٣
- ١٩ - مؤيد طيب . تلنط دقما برسى دبن ... مروظ دقما تير دبن . ضائخانا خانى - دهوك . دقظةهى سثيريز بي ضاى و وةشانى . ٢٠١٢ . ل ٥
- ٢٠ - هتمان زیدتر . ل ٧
- ٢١ - هتمان زیدتر . ل ٩
- ٢٢ - هتمان زیدتر . ل ١٢
- ٢٣ - هتمان زیدتر . ل ١٤
- ٢٤ - نعط ناظة ناماذنة بو هزرعكا دهستنيشانكرن كو ناماذنى ددن بو هزرعكا دياركرى و لدقمةكى دياركرى نتيديابوونة ، قرالى بةغدا ناماذنية بور دين ل عيراقى دهسهلات دكر ، بارزانى ناماذنية بو ختباتىكا مللتى كورد د دقمةكى دياركريدا .

The structure of poetic text from the perspective of archeology

Abstract

According to Michel Foucault, archeology is an in-depth research into the facts or historical documents that depicted the alienation of the human self with the coercive character of this group, which makes it irreconcilable with itself. This understanding led man to a different reading of the poetic text, whether using contemporary research tools or by recalling the flexibility of mind in order to understand the open dimensions of poetic text, this approach leads to another reading of the text based on research into the depths of the text and the dismantling of its components in order to avoid imitation in the analysis of the text.

Therefore, this research deals with the concept of archeology in the poem "Quf lil Teftish- *Stop for Inspection*" by the poet Muayad Tayeb, which he included in one of his poetic works for the purpose of extracting its historical and cultural structure.

Keywords: Archeology, poetic text, Muayed Tayeb, Michel Foucault, the structure of poetry